

NEFND UM EFTIRLIT MEÐ LÖGREGLU

Skuggasundi 3, 101 Reykjavík

Sími: 545 8800. Bréfasími: 545 8051

Netfang: nel@nel.is

Tilv.: 23040002

Ákvörðun nr. 4/2024

Þann 11. janúar 2024 kom nefnd um eftirlit með lögreglu saman til fundar og tók eftirfarandi ákvörðun nr. 4/2024

Málsatvik

Nefnd um eftirlit með lögreglu barst framsent erindi [REDACTED] frá dómsmálaráðuneytinu og ríkissaksóknara þann 19. apríl sl. Í erindunum eru gerðar athugasemdir við starfshætti og starfsaðferðir starfsmanna embættis Lögreglustjórans á Suðurlandi þann 6. nóvember 2022 þegar lögreglan kom að heimili [REDACTED] að kvöldi 6. nóvember 2022. Fram kemur að lögregla hafi mætt að tilefnislausu og að því er virtist í persónulegum erindagjörðum. Einnig kemur fram að treglega hafi gengið að fá upplýsingar um tilurð heimsóknarinnar, málið sjálft og framgang þess hjá embættinu. Þar sem [REDACTED] var svipt sjálfræði 1. febrúar 2023 og annar lögmaður skipaður lögráðamaður [REDACTED], lögmanni, sjálfkrafa heimild til að reka málið fyrir hönd [REDACTED] og mátti vera ljóst í hvað stemmdi þegar hann sendi kvörtunina fyrir hennar hönd. Því verður kvörtunin aðeins tekin fyrir er snýr að [REDACTED]

Nefnd um eftirlit með lögreglu óskaði eftir frekari upplýsingum frá Lögreglustjóranum á Suðurlandi þann 30. maí 2023.

Forsendur nefndarinnar

1.

Nefnd um eftirlit með lögreglu starfar á grundvelli VII. kafla lögreglulaga nr. 90/1996, sbr. breytingar á þeim með lögum nr. 62/2016. Helstu verkefni nefndarinnar, sbr. 1. mgr. 35. gr. a í nefndum lögum, eru að taka við kærum á hendur starfsmanni lögreglu fyrir ætlað refsivert brot við framkvæmd starfa hans annars vegar og taka við kvörtunum vegna starfsaðferða lögreglu eða framkomu starfsmanns lögreglu sem fer með lögregluvald hins vegar. Undir hið síðarnefnda falla kvartanir vegna háttsemi eða starfsaðferða sem ekki verða taldar refsiverðar en gætu meðal annars leitt til þess að lögreglumaður yrði áminntur í starfi eða æskilegar breytingar gerðar á starfsháttum og verklagi. Nefndin skal, sbr. 2. mgr. 35. gr. a, greina hvað felst í erindum sem henni berast og koma þeim til meðferðar hjá viðkomandi embætti.

Með vísan til framangreinds fellur það almennt ekki undir valdsvið nefndar um eftirlit með lögreglu að endurskoða eða fjalla um almennt mat lögreglu á beitingu úrræða á grundvelli lögreglulaga eða almennt um framkvæmd rannsóknar sakamála, beitingu rannsóknarúrræða

NEFND UM EFTIRLIT MEÐ LÖGREGLU

eða um ákvarðanir handhafa ákærvalds um það hvort rétt sé að gefa út ákæru í máli. Hlutverk nefndarinnar er hins vegar að taka afstöðu til þess hvort um sé að ræða ámælisverðar starfsaðferðir eða framkomu lögreglumanna við framkvæmd slíkra verkefna. Í því felst nánar tiltekið (og til dæmis) að taka afstöðu til þess hvort kvartað sé yfir því að háttsemi þeirra starfsmanna lögreglu sem að máli komu hafi ekki verið í samræmi við eðlilega starfshætti eða lög eða hvort starfsaðferðir hafi að öðru leyti farið út fyrir það sem eðlilegt var í því tilviki.

2.

Lögreglustjórinn á Suðurlandi svaraði beiðni nefndarinnar með bréfi dags. 28. ágúst 2023. Meðfylgjandi voru öll gögn málsins, m.a. dagbókarfærslur lögreglu vegna málsins og upptökur úr búkmyndavélum lögreglumanna á vettvangi.

3.

Undir valdsvið nefndarinnar fellur hvernig tilteknir þættir lögreglustarfsins eru framkvæmdir eða ef lögregla lætur hjá líða að sinna lögmætu hlutverki sínu, sbr. 2. gr. laga nr. 90/1996, þ.e. að gæta almannaoðryggis og halda uppi lögum og reglu, að leitast við að tryggja réttaröryggi borgaranna og stemma stigu við afbrotum og koma í veg fyrir athafnir sem raska öryggi borgaranna og ríkisins, vinna að uppljóstrun brota, stöðva ólögmæta háttsemi og fylgja málum eftir í samræmi við það sem mælt er fyrir um í lögum um meðferð sakamála.

4.

Nefnd um eftirlit með lögreglu ber að greina hvort erindi sem henni berast vegna háttsemi lögreglu feli í sér kvörtun yfir starfsháttum eða kæru vegna ætlaðrar refsiverðrar háttsemi starfsmanna lögreglunnar. Af erindi [REDACTED] er ljóst að um er að ræða kvörtun sem lýtur m.a. að meintum afskiptum af henni að ástæðulausu.

Nefnd um eftirlit með lögreglu fór ítarlega yfir erindin og þau gögn sem henni bárust frá Lögreglustjóranum á Suðurlandi. Með hliðsjón af því hvernig málsatvikum var lýst í kvörtuninni og þeim gögnum sem nefndin hefur undir höndum, sér í lagi upptökum úr búkmyndavélum, telur nefnd um eftirlit með lögreglu að ekki séu uppi vísbendingar um mögulega ámælisverða eða refsiverða háttsemi starfsmanna lögreglu, sbr. 2. mgr. 35. gr. a. laga nr. 90/1996. Enn fremur telur nefndin starfsmenn embættisins hafa sýnt fagleg og vönduð vinnubrögð við rannsókn málsins. Nefndin telur því ekki tilefni til að aðhafast vegna erindisins.

Niðurstaða

Nefnd um eftirlit með lögreglu telur ekki tilefni til að aðhafast vegna erindisins.

Reykjavík, 11. janúar 2024

NEFND UM EFTIRLIT MEÐ LÖGREGLU

Skúli Þór Gunnsteinsson
formaður

Kristín Edwald

Þorbjörg I. Jónsdóttir